

مطالعات اجتماعی پایه هشتم

درس پنجم

آسیب‌های اجتماعی و پیشگیری از آنها

نوجوانان گروه سنی ۱۲ تا ۱۸ سال را تشکیل می‌دهند. در این دوره نوجوانان از نظر جسمی و ذهنی و

اجتماعی (روحی) دچار تغییرات می‌شوند. برخی از این تغییرات عبارتند از:

تغییرات در نحوه‌ی گفتار، تغییرات در شکل و قیافه، حساس شدن به خود و دیگران و ...

چون نوجوانان سرشار از نیروی جوانی هستند پس حق دارند:

درس بخوانند، ورزش کنند، تفریح و شادی داشته باشند، استعدادهای خود را شکوفا سازند، از امکاناتی که

خانواده و مدرسه در اختیار آنها قرار داده به خوبی استفاده کنند و برای آینده خود هدف‌های مشخصی

داشته باشند.

سوال:

۱. شما به عنوان یک نوجوان چه تغییراتی نسبت به دوران کودکی (از نظر جسمی و روحی) احساس می کنید؟

.....

.....

۲. با توجه به امکاناتی که خانواده و مدرسه در اختیار شما قرار داده، چه هدف هایی برای زندگی خود دارید؟

(کوتاه مدت یعنی ۴ سال آینده، بلند مدت یعنی ۲۰ سال آینده)

هدف های کوتاه مدت :

.....

.....

هدف های بلند مدت:

.....

آسیب های اجتماعی

گرچه دوره نوجوانی فرصتی برای کسب شایستگی ها و مهارت های زندگی است اما بخاطر برخی خصوصیات دوران بلوغ مثل حساس بودن، روحیه هیجانی و کنجکاوی ممکن است نوجوانان در معرض آسیب های اجتماعی مانند پرخاشگری، نزاع، اعتیاد و ... قرار گیرند.

پرخاشگری و نزاع

خشم دشمن توست، پس آن را بر خود مسلط مگردان. (امام علی (ع))

اگر در هنگام عصبانیت و خشم بتوانیم خود را کنترل کنیم قطعاً از پرخاشگری و نزاع جلوگیری خواهیم کرد.

باید بکوشیم در هنگام عصبانیت رفتارهای مناسبی از خود بروز دهیم.

نکته: کسانی به افراد پرخاشگر تبدیل می شوند که راه های درست ابراز خشم را یاد نگرفته اند و نمی توانند به طور معمول خشم خود را کنترل کنند.

شکل های مختلف پرخاشگری

آزار و اذیت، کتک زدن، مسخره کردن دیگران، بی ادبی نمودن، ناسزا گفتن، شکستن و تخریب وسایل و ...

ویژگی های نوجوانان پرخاشگر

- در برخورد با مشکلات تحمل کمی دارند.
- مشکلاتی در یادگیری و ادامه تحصیل دارند.
- زمینه برای هر نوع آسیب های اجتماعی فراهم می کنند.

رعایت سه قاعده در هنگام خشم و عصبانیت

الف) صدمه نزدن به اموال خود و دیگران

ب) صدمه نزدن به خود

پ) صدمه نزدن به دیگران

* دوستان عزیز با توجه به آنچه که از پرخاشگری و نزاع آموختید:

مشخص کنید وقتی ما از دست کسی عصبانی هستیم و یا وقتی دیگران از دست ما عصبانی هستند، چه کارهایی بهتر است انجام دهیم.

وقتی دیگران از دست ما عصبانی هستند	وقتی ما از دست کسی عصبانی هستیم
..... ۱ ۱
..... ۲ ۲
..... ۳ ۳
..... ۴ ۴
..... ۴ ۵
 ۶

هر کسی که مالک خشم خود نباشد، مالک عقل خود نخواهد بود. (امام صادق (ع))

مواد مخدر، تجربه‌ای خطرناک

مواد مخدر، موادی هستند که مصرف آنها تغییراتی روی دستگاه عصبی ایجاد می‌کند و موجب می‌شود:

۱. سطح هوشیاری کم شود.

۲. بی‌حسی و بی‌حالی در فرد ایجاد می‌کند.

۳. پس از تمام شدن اثر آن روی مغز، فرد حال بسیار بدی پیدا می‌کند و مجبور است دوباره به سمت آن ماده

برود. (اعتیاد)

دلایل گرایش بعضی از افراد به مصرف مواد مخدر

۱. بعضی از افراد ادعا دارند که برای فرار از مشکلات به این سمت کشیده شده اند.
۲. برخی از نوجوانان و جوانان جرات و مهارت نه گفتن را ندارند و تحت تأثیر دیگران قرار می گیرند.
۳. متأسفانه بعضی از افراد از روی کنجکاوی یا خودنمایی سیگار و مواد مخدر را تجربه (آزمایش) می کنند.

اخطار:

تحت هیچ شرایطی تحت تأثیر مواد مخدر قرار نگیریم.

مصرف مواد مخدر = از بین رفتن سلامتی، از بین رفتن اعتبار، از بین رفتن خانواده و ...

بر طبق قانون نگهداری و مخفی نمودن، خرید و فروش و پخش، مصرف و واردات و صادرات مواد مخدر جرم است و مجازات شدیدی به دنبال دارد.

سوال: اگر نوجوانی فریب بخورد و در مقابل دریافت پولی یا هر چیز دیگر ندانسته مقداری مواد مخدر جابه جا کند چه حکمی دارد؟

جواب: این نوجوان مجرم شناخته می شود و به زندان منتقل می شود، چون عمل محرمانه انجام داده است.

سوالات درس پنجم پایه هشتم

۱. نوجوانان کدام گروه سنی را تشکیل می دهند؟

.....

۲. در دوره نوجوانی افراد از نظر جسمانی دچار تغییرات می شوند که به آن تغییرات می گویند.

۳. شما به عنوان یک نوجوان:

الف) چه هدف هایی برای زندگی خود در آینده دارید؟

.....

ب) برای رسیدن به این اهداف باید از چه امکاناتی برخوردار باشید؟

.....

پ) چه کسانی می توانند به شما در رسیدن به این اهداف کمک کنند؟

.....

۴. چه عواملی موجب می شود که نوجوانان در معرض آسیب های اجتماعی قرار گیرند؟

.....

.....

۵. سه مورد از آسیب های اجتماعی را که مشکلات زیادی برای افراد یک جامعه به وجود می آورد، نام ببرید.

.....

.....

۶. علت پرخاشگری و نزاع چیست؟

.....

۷. چه کسانی به افراد پرخاشگر تبدیل می شوند؟

.....

۸. شکل های مختلف رفتارهای پرخاشگرانه را نام ببرید.

.....

.....

۹. نوجوانان پرخاشگر چه خصوصیاتی دارند؟

.....

.....

۱۰. در هنگام خشم و عصبانیت چه قواعدی را باید به خاطر بسپاریم؟

.....

.....

۱۱. وقتی ما از دست کسی عصبانی هستیم، چه مواردی را باید رعایت کنیم؟

.....

.....

۱۲. وقتی دیگری از دست ما عصبانی هست، چه مواردی را باید رعایت کنیم؟

.....

.....

.....

۱۳. امام علی (ع) و امام صادق (ع) هر یک درباره خشم چه نظری دارند؟

..... امام علی (ع):

..... امام صادق (ع):

۱۴. اثرات مخرب مصرف مواد مخدر را بیان کنید.

.....

.....

۱۵. به نظر شما علت گرایش بعضی از افراد خصوصاً نوجوانان به مصرف مواد مخدر چیست؟

.....

.....

موسسه تخصصی
پهلو امامی

مطالعات اجتماعی پایه هشتم

درس ششم

قوه قضائیه

مهمترین سوال در مورد آسیب‌های اجتماعی این است که چه کسانی از نوجوانان در برابر آسیب‌های اجتماعی و تهدیدات باید محافظت کنند. در کتاب برای پاسخ به این سؤال چهار مورد را بیان کرده که به اختصار به بیان هریک از آن‌ها می‌پردازیم.

۱- **خود:** در ابتدا هر نوجوانی باید خودش از خود مراقبت کند. هر فرد نسبت به بدن و روح و روان خود مسئول است.

۲- **خانواده:** پدر و مادر در تربیت و مراقبت فرزندان، حق قانونی دارند.

۳- **مدرسه:** مدرسه نیز مانند خانواده مسئولیت مهم و قانونی مراقبت از نوجوانان را در برابر آسیب‌های اجتماعی به عهده دارند.

۴- **قانون:** قانون از حقوق همه افراد از جمله نوجوانان حمایت می‌کند و نیروی انتظامی (پلیس) مسئول اجرای آن است.

سوال: چرا والدین حق دارند از فرزندانشان بپرسند با چه کسانی دوست هستند؟ به کجا می‌روند؟ و ...

لزوم قوه قضائیه در جامعه

باید در هر جامعه‌ای نهادی وجود داشته باشد که:

- عدالت اجتماعی را برقرار سازد.
- بر اجرای قانون نظارت کند.
- با تخلفات برخورد کند و متخلفان را به مجازات برساند.
- پشتیبان حقوق فردی و اجتماعی افراد جامعه باشد.

دانش‌آموزان عزیز قوه قضائیه وظایف متعددی بر عهده دارد که از طریق ارکان و سازمان های مختلفی که دارد انجام می‌دهد که در صفحه ۳۱ کتاب بیان شده است.

رئیس قوه قضائیه

بر طبق قانون اساسی رئیس قوه قضائیه از طرف رهبر به مدت پنج سال انتخاب می‌شود. او باید فردی مجتهد، عادل، آگاه به امور قضایی و مدیر و مدبر باشد.

نکته:

یکی از وظایف مهم قوه قضائیه رسیدگی به شکایتهای مردم و حل اختلاف میان آنهاست.

انواع دعاوی (اختلافات)

۱. دعاوی کیفری: مربوط به اعمالی است مانند فحاشی، افترا، قدرت نمایی، غصب عنوان و ... که دادگاه

برای فردی که مرتکب جرمی شده است، مجازات تعیین می‌کند.

غصب عنوان: یعنی فریب دادن دیگران با عنوان پزشک، مهندس، قاضی و ...

۲. دعاوی حقوقی: مربوط به اعمالی است مانند ضرر و زیان زدن به دیگران که دادگاه مجازاتی تعیین

نمی‌کند بلکه مجرم را ملزم می‌کند که حقوق قانونی دیگران را بدهد.

نکاتی پیرامون دادگاه

الف) در دادگاه قاضی فردی عادل و آشنا به قوانین قضایی است. مدارک شاکی و متهم را مطالعه می‌کند و با گردآوری اطلاعات حکمی را صادر می‌کند.

ب) در همه دادگاهها افراد حق دارند (شاکی و متهم) برای خود وکیل انتخاب کنند تا از حقوق آنها دفاع کند.

پ) اگر کسی توانایی مالی نداشته باشد که وکیل بگیرد می‌تواند از دادگاه درخواست وکیل کند.

مشاوران حقوقی در مجتمع‌های قضایی به افراد کمک می‌کنند تا بدانند چگونه شکایت خود را مطرح کنند.

سوالات درس ششم پایه هشتم

۱. چه کسانی از نوجوانان در برابر آسیب‌ها و تهدیدات محافظت می‌کنند؟

.....

۲. به نظر شما چرا هنگامی که یک نوجوان هم سن و سال شما بخواهد به مسافرت یا اردو برود، پدر و مادرش

پشت سر او دعا می‌خوانند؟

.....

۳. چرا وجود قوه‌ی قضائیه در جامعه لازم و ضروری است؟

.....

۴. رئیس قوه‌ی قضائیه:

الف) توسط چه کسی و برای چند سال انتخاب می‌شود؟

.....

ب) چه صفاتی باید داشته باشد؟

.....

۵. در چه زمانی بهتر است برای حل اختلاف به دادگاه مراجعه کنیم؟

.....

۶. هر یک از اصطلاحات زیر را تعریف کنید.

الف) دعاوی کیفری:

ب) دعاوی حقوقی:

۷. برای هریک از دعاوی زیر دو مثال بزنید.

دعاوی کیفری مانند: ۱. ۲.

دعاوی حقوقی مانند: ۱. ۲.

۸. در هر دادگاه قاضی چگونه به شکایات رسیدگی می‌کند؟

.....
.....

۹. هدف از انتخاب وکیل در دادگاه چیست؟

.....

۱۰. چرا قبل از نوشتن شکایت بهتر است با مشاور حقوقی در مجتمع‌های قضایی مشورت کنیم؟

.....
.....